

La Universitat de Barcelona i el seu compromís amb la sostenibilitat durant el curs 2021-2022

El compromís amb el desenvolupament sostenible

La Universitat de Barcelona vol que el seu compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) sigui un dels seus trets distintius. Com a universitat sostenible, ha d'educar la ciutadania per al Desenvolupament Sostenible (DS), ha d'ajudar a resoldre els reptes socials i ambientals urgents i ha de contribuir a reduir la petjada ecològica i les desigualtats socials. En definitiva, ha de capacitar el seu alumnat i els seus treballadors perquè actuïn i facin de la sostenibilitat una prioritat.

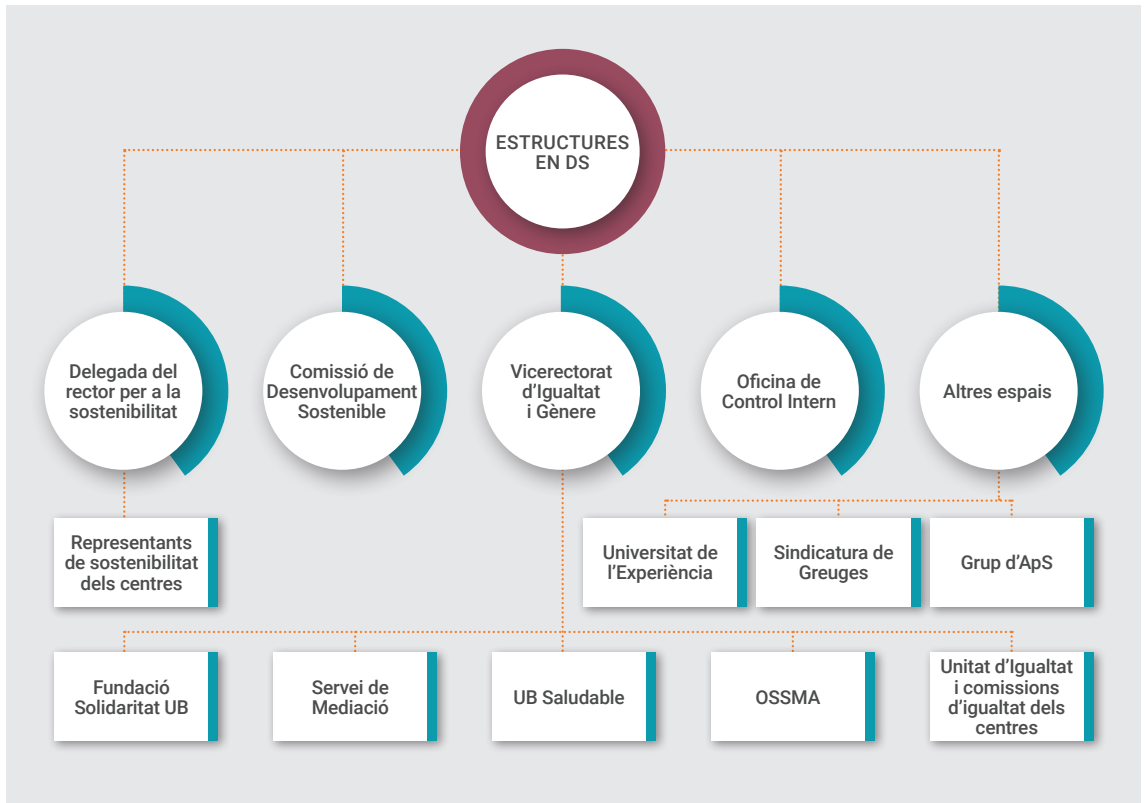
En aquesta direcció, el 2022 s'ha continuat desenvolupant el programa previst a l'Agenda 2030 de la UB, aprovada el 2020 i que els propers anys estructurarà el compromís de la Universitat amb els ODS i ajudarà a fer visible l'alineament entre l'activitat de la institució i aquests objectius.

Així mateix, s'han enfortit les relacions amb diverses associacions i institucions, tant a escala local com nacional i internacional, per establir-hi sinergies i incorporar els ODS a tots els àmbits de la Universitat. Aquest és, precisament, el principal repte de la UB, ja que la idea d'incorporar els principis de la sostenibilitat a totes les accions que es desenvolupen en una universitat d'aquestes dimensions suposa un canvi de paradigma. Per aconseguir-ho, aquest any 2022 s'han aprovat dos documents importants, *Full de ruta per implementar accions de sostenibilitat a la UB* i *Mesures per afavorir la conducta ecològica responsable*, que tenen la sostenibilitat com a eix transversal. També s'ha desenvolupat l'Agenda 2030 de la UB incorporant una planificació d'accions vinculades a cada meta.

D'acord amb el compromís institucional amb els ODS, la UB ha elaborat l'*Informe de sostenibilitat* del curs 2021-2022, que recull les actuacions principals de la Universitat respecte d'aquests objectius. L'informe explicita quines de les accions descrites tenen un impacte clar i directe en els ODS, i inclou una taula que indica a quins objectius i les seves metes contribueix la UB i en quina pàgina es pot trobar aquest vincle. Així mateix, en l'informe es recopilen les actuacions que responen a alguna de les metes marcades a l'Agenda 2030 de la UB: al final, hi ha una taula que mostra amb claredat les aportacions que s'hi han fet.

A més, es publica per primera vegada aquest resum de l'*Informe de sostenibilitat* en format quadríptic, que facilita la lectura ràpida d'alguns dels impactes més destacables en sostenibilitat.

Estructures en desenvolupament sostenible

Estratègia en desenvolupament sostenible

L'estratègia de la UB en aquest àmbit està recollida en diversos documents:

- Al llarg de l'informe de sostenibilitat, especialment a la presentació del rector.
- Al Pla UB 2022-2024.
- A l'informe de gestió del rector que es presenta al Claustre Universitari cada any.
- A l'[Agenda 2030 de la UB](#), com a marc d'actuacions en què es recullen les metes de la UB per contribuir a l'assoliment dels ODS.
- Al document *Mesures per afavorir la conducta ecològica responsable*.
- Al *Full de ruta per implementar accions de sostenibilitat*.

17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS

També s'ha de mencionar la creació de la [web sobre ODS de la UB](#), on es recullen els diferents documents estratègics en matèria de sostenibilitat i també les accions que es desenvolupen, i es detalla en cada cas a quins ODS es contribueix.

4 EDUCACIÓ DE QUALTAT

StartUB! fomenta les competències emprenedores de la comunitat universitària (alumnat, PAS i PDI) i ofereix suport i acompanyament a tots aquells amb inquietud per emprendre. Al llarg del 2022, l'StartUB!Lab ha acollit i ha donat suport a més de **60** projectes, i en el seu marc s'han creat 8 empreses emergents (*start-ups*). Tots els projectes que vulguin rebre el seu acompanyament han d'estar vinculats a algun ODS.

Articles científics publicats relacionats amb els ODS

InCites, de Clarivate Analytics, permet classificar les publicacions d'investigadors de la UB segons els ODS amb què estan relacionades. Gràcies a aquesta eina de consulta, basada en els algorismes de Leiden, s'ha observat que, de **6.177** publicacions indexades i registrades l'any 2022 a la base de dades del Web of Science (articles científics i revisions), **3.717 (60,17%)** estan vinculades a un o més ODS. Els resultats han estat els següents:

ODS	Contribucions als ODS registrades al Web of Science	Total de citacions que han rebut aquests documents
03 Salut i benestar	3.207	5.262
05 Igualtat de gènere	479	485
14 Vida submarina	246	243
13 Acció climàtica	213	269
15 Vida terrestre	204	184
04 Educació de qualitat	184	89
11 Ciutats i comunitats sostenibles	179	211
10 Reducció de les desigualtats	103	56
06 Aigua neta i sanejament	100	179
02 Fam zero	90	142
09 Indústria, innovació i infraestructures	82	82
07 Energia neta i assequible	70	74
08 Treball digne i creixement econòmic	49	36
12 Consum i producció responsables	49	62
16 Pau, justícia i institucions sòlides	39	33
01 Fi de la pobresa	16	9
Total*	5.310	7.416

* El total de **5.310** contribucions als ODS de les publicacions de la UB s'explica perquè, de les **3.717** publicacions que tenen algun impacte, diverses contribueixen a més d'un ODS.

Posició de la UB en els rànquings internacionals sobre sostenibilitat

La UB s'ha posicionat entre el lloc **101 i 200** del món (sobre **1.101** participants) en el rànquing publicat per la revista especialitzada *Times Higher Education: THE Impact Rankings 2022*, sobre l'impacte de les universitats a l'hora d'assolir els ODS. Pel que fa a la classificació en els diferents ODS, s'ha quedat entre el **101 i 200** als ODS 3 i 17, el **100** a l'ODS 11, el **68** a l'ODS 9, el **30** a l'ODS 16 i el **25** a l'ODS 4.

A més, s'ha assolit el lloc **21** mundial al nou rànquing QS sobre sostenibilitat, que avalua unes **700** institucions d'arreu del món.

La UB ha desplegat una campanya per impulsar que tots els Treballs Final de Grau (TFG) i els Treballs Final de Màster (TFM) incorporin una reflexió sobre els ODS a què donen resposta, per ajudar a conscienciar tant l'alumnat com el professorat. En una part important dels ensenyaments aquesta acció s'ha desenvolupat amb èxit.

S'ha ofert la primera edició del màster en Reptes Globals per a la Sostenibilitat, creat en el marc de l'aliança CHARM-EU, amb el qual s'obté un títol oficial que atorguen conjuntament les **5** universitats de l'aliança. És el primer màster dissenyat i aprovat explícitament sota els objectius de la iniciativa Universitats Europees de la Comissió Europea. En aquest màster, que proporciona coneixements avançats sobre sostenibilitat, s'aborden reptes socials reals i globals, com ara els ODS i el Pacte Verd Europeu (en la primera edició ha tingut **69** estudiants).

Projectes d'aprenentatge servei

L'aprenentatge servei (ApS) és una proposta docent i de recerca que integra el servei a la comunitat i l'aprenentatge acadèmic en un únic projecte que permet a l'alumnat formar-se mentre treballa sobre necessitats reals de l'entorn, amb l'objectiu de millorar-lo. A la UB l'any 2013 es va crear el Grup d'ApS UB, amb la finalitat

de difondre i estendre l'ApS a la Universitat. Té un caràcter totalment interdisciplinari, ja que l'integra professorat de totes les facultats de la UB. Els principals nuclis d'implementació de l'ApS a la Universitat durant el curs han estat:

 4 EDUCACIÓ DE QUALITAT	Projecte «Compartir idees. La Universitat va a l'institut»	Facultat d'Educació	Facultat de Ciències de la Terra	Facultat d'Economia i Empresa	Facultat de Biologia
 10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS					
 17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS	Facultat de Belles Arts	Facultat de Dret. Clínica jurídica de dret al Dret	Facultat de Química	Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació	Escola d'Infermeria

Conciliació de la vida personal i professional

El PDI disposa, segons la normativa vigent, de **6** dies d'afers particulars. El PAS, per la seva banda, disposa d'una bossa de **42 hores** d'assumptes particulars i **30 hores i 30 minuts** de conciliació de la vida personal, familiar i laboral durant l'any 2022.

També s'ha de mencionar la normalització del teletreball una vegada acabada la pandèmia. Per optar a la modalitat de teletreball s'ha de presentar obligatòriament un pla personal de treball entre la persona sol·licitant i el cap responsable i, posteriorment, l'autorització i el vistiplau de l'administrador de centre o director d'àrea. També és imprescindible assolir uns cursos formatius específics.

L'autorització pot ser d'entre una i tres jornades de teletreball a la setmana, sempre que es compleixin uns requisits determinats (tenir tasques teletreballables, una antiguitat mínima d'un any, etc.) i que quedin cobertes les necessitats del servei.

Servei de Mediació

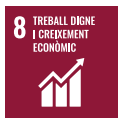

El Servei de Mediació acull i escolta, de manera confidencial, les persones de la comunitat UB que necessiten expressar les seves inquietuds i desavinences. És, doncs, l'eina idònia per resoldre els conflictes interpersonals que sorgeixen a la Universitat.

Els **10** casos que el Servei de Mediació ha gestionat l'any 2022 han implicat un total de **21** persones. Els que han recorregut més a aquest servei han estat els treballadors del PAS (**52%**), seguits dels estudiants (**33%**) i el PDI (**14%**). Els homes (**57%**) han utilitzat més el servei de mediació que les dones (**43%**).

UB Saludable

La UB, en tant que organització compromesa amb els ODS, dona molta importància a la salut (ODS 3) tant física com emocional. Mitjançant la UB Saludable, impulsa actuacions destinades a promocionar la salut en els camps de la docència, la recerca i la transferència, i a establir aliances i xarxes per oferir serveis, programes i activitats orientats a fomentar la salut de l'alumnat, el PDI, el PAS i la societat en general.

Algunes de les accions específiques de l'any 2022 han estat les següents:

- Posada en marxa de la primera convocatòria dels premis TFM/TFG de la Xarxa US.cat.
- Segona Setmana Saludable Interuniversitària de Catalunya, a la qual s'han adherit **7** de les **12** universitats de la Xarxa US.cat.
- Organització de **4** taules rodones dirigides al PAS que s'hi apuntava, on els treballadors de la UB han explicat com connecten la seva tasca diària amb els ODS. La gravació està disponible [aquí](#).

Retribució de les dones i dels homes i sostres de vidre

A les taules següents es mostren les retribucions de les diferents categories laborals del PAS i del PDI ordenades de forma decreixent. Aquesta dada s'acompanya del nombre de dones i d'homes de cada categoria, i s'aporta el percentatge de dones. Les taules, per tant, permeten analitzar si hi ha sostres de vidre, és a dir, si a les categories laborals més ben remunerades hi ha una proporció més baixa de dones. Per ordenar les categories laborals, s'ha tingut en compte el salari brut anual dels treballadors a temps complet (actius a 31 de desembre del 2022 i durant tot l'any 2022). No s'hi inclouen les retribucions vinculades a antiguitat o a mèrits de docència i recerca.

PAS

Categoria	Retribució per trams	Homes	Dones	% de dones
Gerent	114.874,7	0	1	100,0
Directors d'àrea	83.558,4	12	9	42,8
PAS funcionari A1	52.374,4	12	30	71,4
PAS laboral 1	41.486,1	129	151	53,9
PAS funcionari A2	37.338,6	56	179	76,1
PAS laboral 2	32.958,9	112	96	46,1
PAS funcionari E	32.321,5	2	0	0
PAS funcionari C1	28.811,4	85	303	78,0
PAS laboral 3	28.404,6	208	179	46,2
PAS funcionari C2	25.263,9	98	344	77,8
PAS laboral 4	23.752,7	81	126	60,8

PDI

Categoria	Retribució	Homes	Dones	% de dones
Catedràtic d'universitat funcionari	48.544,5	290	138	32,2
Catedràtic d'universitat laboral	48.076,5	50	32	39,0
Professor agregat	39.462,2	302	347	53,4
Professor titular d'universitat	38.576,2	337	286	45,9
Catedràtic d'escola universitària	38.576,2	3	4	57,1
Professor associat estranger	38.576,2	1	0	0
Professor lector	35.770,3	217	230	51,4
Professor titular d'escola universitària	34.016,5	32	30	48,3
Professor col·laborador permanent doctor	32.694,0	17	24	58,5
Professor col·laborador permanent	30.231,9	3	8	72,7
Investigador postdoctoral SECTI (propri R+D+I)	26.866,0	10	13	56,5
Ajuts de personal investigador en formació (APIF)	18.989,5	54	48	47,0

Ràtios de les diferències salarials

	PAS	PDI
Ràtio de la retribució anual bruta del 5% que cobra més en relació amb la retribució anual bruta del 5% que cobra menys	2,9	5,9
Ràtio de la retribució anual bruta del 5% que cobra més en relació amb la retribució anual bruta mitjana	1,9	1,7
Ràtio de la retribució anual bruta mitjana en relació amb la retribució anual bruta del 5% que cobra menys	1,5	3,3

Programa bkUB d'ajut als estudiants

Entre els ajuts als estudiants, cal destacar el programa bkUB, propi de la UB, l'objectiu del qual és facilitar tot un seguit de mesures per impedir que les dificultats econòmiques siguin un obstacle per estudiar a la Universitat. En el marc d'aquest programa, s'han acollit a les facilitats de pagament més de **13.000** alumnes de grau i s'han concedit **422** ajuts econòmics.

2021-2022

Ajuts a l'estudi per situacions sobrevingudes	57
Ajuts per a assignatures repetides	161
Ajuts a estudiants de màster universitari	53
Ajuts per a terceres llengües	151
Total	422

Igualtat

La Unitat d'Igualtat de la UB, juntament amb la Comissió d'Igualtat delegada del Consell de Govern i les diferents comissions d'igualtat dels centres, té com a finalitat impulsar, coordinar i implementar la perspectiva de gènere en totes les accions de la Universitat, fins a aconseguir la plena igualtat entre els homes i les dones que integren la comunitat universitària. Per assolir aquest objectiu, disposa de **2** eines: el III Pla d'igualtat de la UB i el Protocol contra l'assetjament i les violències masclistes i LGTBIQ+ fòbiques.

Sindicatura de Greuges de la UB

La Sindicatura de Greuges vetlla pels drets i les llibertats de l'alumnat, el PDI i el PAS davant les actuacions dels diferents òrgans i serveis universitaris. També exerceix una activitat informativa permanent sobre el funcionament de la UB.

Dels **103** casos tractats, la Sindicatura n'ha derivat **43**, ja que prèviament la persona demandant no s'havia dirigit a l'autoritat competent (abans d'acudir a la Sindicatura, cal esgotar les vies formalment establertes). Entre la resta de casos, han predominat les qüestions relacionades amb l'avaluació (**17**), la matrícula (**13**) i la situació al lloc de feina (**9**). En **17** dels casos atesos, la Sindicatura s'ha pronunciat en sentit favorable a la sol·licitud de la persona demandant.

Solidaritat i voluntariat

La Fundació Solidaritat UB promou la solidaritat i l'acció social, tant a escala nacional com internacional, així com el voluntariat de la comunitat universitària. Durant l'any 2022 les seves activitats s'han organitzat entorn de **4** grans eixos de treball.

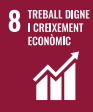
Projectes de cooperació i formació universitària per al desenvolupament

Projectes d'educació per a la ciutadania global, ApS i voluntariat

Projectes de foment de la pau i la memòria democràtica

Projectes de promoció i defensa dels drets humans, la inclusió i el refugi

El percentatge de despesa en proveïdors* del 2022 feta a la província de Barcelona (**52.937.813,44** euros) respecte del total (**81.438.698,98** euros) és del **65%**.

* La informació s'obté de les factures registrades al SAP cada any. No s'han considerat les factures corresponents a subministraments d'aigua, electricitat i gas, perquè els proveïdors desvirtuen la informació global per zona geogràfica, atès que són els que emeten més factures (i sempre del mateix servei) i tenen un volum de facturació molt elevat.

Universitat de l'Experiència

Des del curs 2010-2011, la Universitat de l'Experiència posa a disposició de totes les persones de més de **55** anys un seguit de programes universitaris que ofereixen una formació aprofundida, sense demanar-los cap formació prèvia. Els programes tenen una durada d'un, dos o tres cursos.

Evolució del nombre de programes, cursos i alumnes

	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
Programes	13	14	14	14
Cursos	33	32	38	41
Alumnes	1.414	1.512	1.110	1.321

Del total de **1.321** alumnes (**62,67%** dones i **37,33%** homes) del curs 2021-2022, **585** (**59,87%**) han començat un programa i **530** (**40,13%**) han fet el segon o el tercer curs.

Emissions de CO₂

Inventari d'emissions (en tones de CO ₂)	2019	2020	2021
Emissions totals	40.582,6	15.419,4	24.754,6
Emissions directes	4.232,8	3.266,8	3.947,7
Combustió de fonts fixes (gas)	2.662,9	2.038,4	2.769,1
Combustió de fonts mòbils (vehicles propis)	43,6	19,6	41,1
Fugitives (refrigerants)	1.526,4	1.208,8	1.137,5
Emissions indirectes	36.349,8	12.152,5	20.806,9
Energia adquirida (electricitat)	0,0	0,0	130,4
Transport de distribució	48,0	4,3	5,2
Transport <i>in itinere</i> (PAS i PDI)*	28.171,8	2.094,8	2.929,4
Transport de clients i visitants (alumnes)	-	4.516,8	11.716,5
Viatges de negoci	1.555,2	166,9	288,9
Tractament de residus municipals	470,4	140,8	327,0
Tractament d'altres residus	s. d.	11,2	85,1
Consum d'aigua	63,8	42,9	49,6
Compra de materials i productes (paper)	338,3	33,0	42,2
Béns de capital (construcció d'edificis, compra d'AEE)	5.702,3	5.142,3	5.232,7

* Els valors de 2019 inclouen les emissions del transport de clients i visitants.

Durant el 2022 la UB s'ha sumat a la Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA), que persegueix la implementació de nous models d'avaluació de la qualitat de la recerca, de la feina del personal investigador i de les institucions de recerca, mitjançant procediments que defugin la consideració exclusiva d'indicadors quantitius i afavoreixin l'ús d'una avaluació qualitativa i multidimensional.